

Bevezetés

1. fejezet. Mi az a szellemi termelési mód?

Termelés és termelési mód

A kapitalizmus a termelési mód kategória tükrében

Az alternatíva: a szellemi termelési mód

Hol siklott félre a marxi koncepció?

Mi a szellemi termelés, ki a szellemi termelő, és hogyan jön létre a szellemi termelési mód?

2. fejezet. A szellemi termelési mód felé

Egy főszereplő színre lép

Millstől Bellig

A PC kora

Az óriáskirály kőfalatja

Az új alany keresése

Az individualizmus néhány csapdája

Összefoglalva

3. fejezet. A változások néhány értelmezési modellje

I. “Új világ”-elméletek

Az “információs társadalom” köszöntése

Tudományos-technikai forradalom és technostruktúra

Bell és a “poszt-indusztriális társadalom”

KÖZBEVETÉS: TOURAINÉ POSZT-INDUSZTRIÁLIS TÁRSADALMA

Posztmodern társadalom?

Gorz és a szabadidő-társadalma

Bourdieu és a “kulturális tőke”

Beck és a “rizikótársadalom”

Beniger és a kontroll társadalma

Castells és a hálózati társadalom

Hardt, Negri és a “birodalom”

Toffler és “a harmadik hullám”

II. Kísérletek az új alany meghatározására

Az új alany meghatározásai: Mills és a “fehérgallérosok”

Az új alany meghatározásai: Menedzserek

Az új alany meghatározásai: A “kreatív osztály”

Az új alany meghatározásai: Shils és az “ideológusok”

Az új alany meghatározásai: Gouldner és az “új uralkodó osztály” elmélete

Az új alany meghatározásai: Braverman, Mallet és az “új munkásosztály” elmélete

KÖZBEVETÉS: SAID ÉS A FÜGGETLEN ÉRTELMISSÉG

Az új alany meghatározásai: Tömeg-intellektus, általános intellektus, immateriális munka

4. fejezet. A szellem fogalma

Szellem és test

A szellem funkciói

Hegel “szelleme”

A marxizmus, a “szellem” és a “kísértet”

A szellem helye Scheler fenomenológiájában és Ryle logikai grammatikájában

A problematizált szellem (Egzisztencializmus és posztmodern)

5. fejezet. A szellemi termelési mód szociológiai “alanyáról”

Az “értelmiség” szociológiai csoportjának elkülönülése

Az értelmiség sajátosságai. 1. A tanuló.

Az értelmiség sajátosságai. 2. A “reflektált”

Az értelmiség sajátosságai. 3. Az “autonóm”

Az értelmiség sajátosságai. 4. A “vélekedő-megítélő”

Az értelmiség sajátosságai. 5. A “törvényalkotó” (normaalkotó)

Az értelmiség sajátosságai. 6. Az “ideológiateremtő”

Az értelmiség sajátosságai. 7. A “céhmester”. (A “Céh”, mint az értelmiség rosszabbik énje, bemerevedése)

Az értelmiség sajátosságai. 8. A “Szellem embere”

Az értelmiség: racionalista?

Értelmiség vagy értelmiségek?

Az értelmiség és a minőségelv

6. fejezet. Humanizmus és szellemi termelés

A humanizmus kialakulása

A reneszánsz humanistái

A felvilágosodás és romantika (szentimentális) humanizmusa

Szocialista humanizmus?

A humanizmus fejlődése

Vallás és humanizmus

A sötét oldal (avagy: Derrida démonai)

Új etika felé

Szervesség és humanizmus

A szellemi termelési mód és a humanista trikolór

7. fejezet. Az államszocializmus

Munkásfetisizmus

Forradalomfetisizmus

Politikai elidegenedés

Az államszocializmus mint szellemi termelési mód

Az államszocializmus mint kapitalizmus

Államszocializmus és modernizáció

Bürokrácia, új osztály

A “kádárizmus”

Tulajdon és termelési mód

Egy kis kitérő: Lukács és az államszocializmus ideológiája

Az államszocializmus mérlege

Az államszocializmus utóélete

8. fejezet. A kapitalizmus a szellemi termelési mód ellen

A régi jó kapitalizmus – avagy: Kapitalizmus az ezredfordulón

Válságban

A kapitalizmus tartalékai

A szellemi termelők súlyának csökkentése, az értelmiség proletarizációja

Az értelmiség elitizálása és elitként való bírálata

A világ továbbkapitalizációja-piacosítása

Néhány ambivalens jelenség a későkapitalizmus korszakában

Média, propaganda, manipuláció – ideológiák

KÍVÜLRŐL IRÁNYÍTOTTSÁG

BIOLOGIZMUS ÉS SZOCIÁLDARWINIZMUS

A RENDSZERKRITIKA TABUJA

A TÖRTÉNELEM ELTÜNTETÉSE

A JÓTÉKONY FÁTYOL

DIVIDE ET IMPERA

AZ (ÁT)ÉRTELMEZŐ HATALOM

Kapitalizmus versus szellemi termelési mód. Valódi választási helyzetek és hamis dichotómiák.

9. fejezet. A szellemi termelési mód jövője. Lehetséges forgatókönyvek

Felmerülő kételyek

Az aktivitás lehetőségei

A szellemi termelési mód mint szintézis

A szellemi termelési móddal adekvát elvek konkrét megnyilvánulási lehetőségei

A MINŐSÉGELV

KÖZBEVETÉS: AZ OKTATÁS: "A MA A TEGNAP HONLAPJA?"

A FELELŐSSÉGELV

A GONDOSKODÁS ELV (AVAGY "A MÁSIK GAZDAGÍTÁSÁNAK" ELVE)

ÁLLANDÓ VÁLTOZÁSBAN

AZ ETIKA SZEREPE

KÖZBEVETÉS: AZ ETIKA KÉRDŐJELEI

Diffúz zárógondolatok